

Zo werd dus van medio februari '41 af ook door Mussert de dienstneming bij de *Waffen-SS* gepredikt. De leider van de NSB had zich daarmee in politiek opzicht tot een hoogst gevaarlijke concessie laten verleiden. Jegens het gehele *SS*-complex was hij met wantrouwen vervuld. Maar wat betekende zijn bekendmaking anders dan dat hij het weerbare deel van zijn volgelingen aan zijn tegenstanders uitleverde? Mussert wilde Nederland beheersen en Vlaanderen aan Nederland toevoegen. Hij koesterde de hoop (meer was het niet) dat Hitler uiteindelijk met dat alles accoord zou gaan. En als de *Führer aller Germanen* dat nu eens *niet* deed? Verzet van Musserts kant zou mede daardoor onmogelijk zijn doordat de krachten die hij bij dat verzet nodig zou hebben, door middel van een eed gebonden zouden zijn aan Hitler. Bovendien: geen enkele gezaghebbende Duitser was voorstander van het 'Dietsland' waaraan Mussert zijn hart verpand had. Janke zei begin april op een van zijn dagelijkse persconferenties nog eens uitdrukkelijk dat de Nederlandse bladen over '(die) *Frage eines eventuellen Zusammenschlusses von Niederländern und Flamen*' dienden te zwijgen.¹ Die veelzeggende instructie drong ook tot Mussert door.² Zij prikkelde hem. Toen hij twee lagen later (7 april) voor een gehoor van vijfduizend NSB'ers een toespraak hield in Amsterdam, legde hij er duidelijk 'Nederlandse' accenten in:

'Indien ik het gevoel had, de veronderstelling zelfs, dat Hitler, na de oorlog gewonnen te hebben, het Nederlandse volk zou willen koejeneren en knechten of kapotmaken, dan zou ik nog vuriger zijn voor Amerika en Engeland dan de vurigste Jood zou kunnen zijn. (*Applaus*) Maar omdat ik het gevoel heb, dat absolute vertrouwen om niet te zeggen: geloof, dat hij het beste met ons voor heeft . . . daarom zeg ik: dat het nieuwe Europa . . . een ontzaggelijke toekomst tegemoet (zal) kunnen gaan . . . Onze politiek is er op gebaseerd dat er zal komen na de oorlog een Bond van Germaanse volkeren . . . En indien er geen nationaal-socialistische beweging was in Nederland, dan was nu reeds beslist, naar mijn vaste overtuiging, dat Nederland zou worden ingelijfd bij Duitsland straks'³ -

een hopeloze zaak, die NSB, meende de *Sicherheitsdienst*. '*Fast übereinstimmend wird aus allen Provinzen berichtet*', aldus de '*Meldungen aus den Niederlanden*',

¹ Persconferentie, 5 april 1941 (DVK, 46). ² Wij nemen aan dat het Mussert onbekend bleef dat Himmler in juni '41 tot Seyss-Inquart het verzoek richtte, '*dass die Förderung einer Dietschen Richtung mit allen Mitteln unterbunden wird*' ('*Bericht über die Dienstbesprechung bei GK Schmidt*', 26 juni 1941) en een jaar later aan de *Höhere SS- und Polizeiführer* instructie gaf, Nederlandse nationaal-socialisten die in Vlaanderen politieke actie wilden voeren, prompt over de grens te zetten (Telexbericht, 22 juni 1942, van Himmler aan R. Jungclaus, *BDC*, 1921). ³ *Het Nationale Dagblad*, 8 april 1941.